

Ondersteuning

Datum
05-04-2016

VOORJAARSNOTA 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1 Inleiding	4
2 Strategische ontwikkelingen per programma	7
2.1 Programma 1: Bestuur.....	7
2.2 Programma 2: Openbare orde en veiligheid.....	9
2.3 Programma 3: Ruimte.....	9
2.4 Programma 4: Sociaal domein	12
3 Financiën.....	15
Bijlage 1: Meerjarenperspectief	18
Bijlage 2: Voorstellen om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.....	22
Bijlage 3: Toelichting gehanteerde uitgangspunten	24

Voorwoord

De Voorjaarsnota 2017 is het startdocument van de budgetcyclus die uiteindelijk leidt tot een begroting voor 2017. In voorgaande jaren hebben we ons bij de voorjaarsnota vooral gericht op het op orde houden van de financiën. We hebben er dit jaar voor gekozen deze voorjaarsnota minder financieel van aard te laten zijn en ons vooral te richten op onze ambities en de belangrijkste (financiële) kaders en keuzes.

Deze voorjaarsnota bestaat uit drie hoofdstukken en drie bijlagen.

Hoofdstuk 1 is een inleiding en dient tevens als samenvatting. Hoofdstuk 2 bevat de strategische ontwikkelingen per programma. In hoofdstuk 3 tonen we het meerjarenperspectief en doen we voorstellen om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen. Vermeldenswaardig is het feit dat niet alleen voor 2017 een structureel gezonde situatie kan worden gecreëerd; ook het laatste jaarschijf laat - na doorvoering van voornoemde voorstellen - een positief saldo zien. Daarmee kunnen we spreken van een financieel gezonde structurele situatie. Dit voorkomt bovendien dat we in de toekomst weer nieuwe c.q. nu niet genoemde bezuinigingsmaatregelen moeten treffen. Om tijdig te beginnen met de begrotingsopstelling is het belangrijk dat de uitgangspunten die nodig zijn voor het opstellen van de conceptbegroting 2017 en de verfijning daarvan op programma- en projectniveau worden vastgesteld.

1 Inleiding

Het gaat goed in Goirle. Dat blijkt bijvoorbeeld uit steeds stijgende waarderingen van onze inwoners in het tweejaarlijkse onderzoek 'Waar staat je gemeente'. Ook uit het onderzoek dat Elsevier jaarlijks houdt, blijkt dat Goirle een fijne gemeente is om in te wonen. Onze sociale en ruimtelijke voorzieningen zijn op orde, de sociale cohesie is groot en de omgeving is schoon en veilig. De wegen zijn goed onderhouden en het groen wordt goed bijgehouden. Onze inwoners wonen en werken hier met plezier; dat willen we zo houden.

Samen met uw raad hebben we in het Bestuursakkoord 2014-2018 met de titel 'Een krachtige gemeente in een kansrijke regio met oog voor elkaar' ambities verwoord. Deze ambities hebben we vertaald naar ons collegeprogramma 'Eigen kracht en samenspel'. Op 2 februari 2016 stelde uw raad een sideletter bij het bestuursakkoord vast: een aangepaste opdracht en inhoudelijk kader voor ons als college. Met enthousiasme nemen wij de uitdagingen waarvoor we staan aan. In deze Voorjaarsnota 2017 bespreken wij onderwerpen die vragen om een koerswijziging of extra inzet. We hebben ook de bestuurlijke keuzes die nodig zijn, in beeld gebracht in de vier programma's: Bestuur, Openbare orde en Veiligheid, Ruimte en Sociaal Domein.

We zien echter dat onze eigen ambities niet de enige aanleiding zijn om tot bepaalde voorstellen te komen. Ontwikkelingen in de samenleving en veranderingen in wet- en regelgeving leiden tot nieuwe plannen. Een goed voorbeeld ervan is de opvang, huisvesting en integratie van vluchtelingen en vergunninghouders. Aangezien we het als een morele plicht en noodzaak zien om een bijdrage te leveren aan de oplossing voor dit landelijke vraagstuk, komen we in nagenoeg alle programma's met voorstellen die soms ook ingrijpen op een eerder ingezette koers.

Intensiveringen en koerswijzigingen per programma

Programma 1 – Bestuur

We willen ook in 2017 verder inzetten op een strategische samenwerking binnen de regio Hart van Brabant, bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsmarkt, jeugdzorg en recreatie en toerisme. Gelijktijdig intensiveren we met Oisterwijk en Hilvarenbeek onze tactische en operationele samenwerking, zowel binnen de bedrijfsvoering als bij de uitvoering van beleid. Om onze dienstverlening aan inwoners zo goed en efficiënt mogelijk te houden, voeren we het nieuwe zaakstelsel verder in. We werken aan een krachtige ambtelijke organisatie en komen met voorstellen die passen bij goed en sociaal werkgeverschap.

Programma 2 – Openbare orde en veiligheid

De gemiddelde inwoner voelt zich in onze gemeente veilig en de bezoeker voelt zich welkom. Dat willen we zo houden. We werken met ketenpartners aan een integrale aanpak. Ook de minder zichtbare (on)veiligheid (criminaliteit) blijven we samen met de politie aanpakken. We maken daarom – zoals afgesproken in de kadernota Integrale Veiligheid – de aanvankelijk incidentele inzet structureel. We onderzoeken de mogelijkheid van vuurwerkvrije zones en zijn extra waakzaam ten aanzien van de openbare orde en veiligheid bij de toestroom van vluchtelingen en vergunninghouders.

Programma 3 - Ruimte

Onderzoeken laten zien dat Goirle een fijne gemeente is om in te wonen. We zien graag dat onze gemeente in 2017 en de jaren daarna verder groeit. Goirle is een van de weinige gemeenten waarbij nog altijd een groei wordt geprognosticeerd.

We werken aan een fijne woongemeente met een levendig centrum, waar op duurzame wijze gewerkt en gewoond wordt. Daarom zetten we in op grotere projecten zoals het voltooiën van de Boschkens en het in ontwikkeling brengen van de Zuidrand. Ook de Bakertand zal – als dit weer bij Goirle hoort – een belangrijk project worden. Wij zien naast eventuele volkshuisvestingstaken ook kansen voor de ontwikkeling van recreatie- en toerismemogelijkheden aan de Oostplas.

De toestroom van vluchtelingen en de toename van vergunninghouders zien wij als een kans. We willen daarom vooral inzetten op tijdelijke opvang voor twee jaar en noodwoningen voor een langere periode (10 jaar).

Het Nimby-project zien wij als een uitgelezen mogelijkheid om ook het Goirlese buitengebied aan de Turnhoutsebaan door middel van een integrale benadering een enorme impuls te geven. Na afronding van de planvorming in 2016, willen wij in 2017 en volgende jaren invulling aan dit project geven. Onze verhoogde (tot en met 2016 incidenteel geraamde) inzet ten aanzien van economie, recreatie en toerisme continueren we en maken we structureel. Incidentele extra inzet ten aanzien van duurzaamheid willen wij eveneens voor de langere termijn borgen. We hechten hier grote waarde aan.

Programma 4 - Sociaal domein

Wij zien de toestroom van vluchtelingen en de toename van het aantal vergunninghouders ook als een uitdaging. Het is een kans om Goirle verder te laten groeien en een toename van inwoners kan onze woningbouwlocaties een extra impuls te geven. Wij gaan deze uitdaging aan in nauw overleg met onze partners, zoals Leystromen en de Provincie Noord-Brabant. Dat laat onverlet dat meer vergunninghouders ook meer beroep op het sociaal domein betekent. Wij volgen de ontwikkeling nauwgezet en informeren uw raad vroegtijdig wanneer we hier knelpunten bemerken.

Onze sociale basisinfrastructuur is vanuit de inhoud beredeneerd op orde. Wij waken ervoor dat niemand tussen wal en schip raakt; in dat geval treffen we een oplossing op maat. De drie decentralisaties zijn ingevoerd en vooralsnog kunnen we dit aan met beperkte hogere inzet; zowel aan de kostenkant (de rekeningen die feitelijk binnenkomen komen nog niet overeen met de te verwachten uitgaven) als aan de inkomstenkant (uitkering gemeentefond in relatie tot het objectieve verdeelmodel). Omdat het aantal beschikkingen toeneemt, verwachten we, mede gelet op onze eerdere resultaatgestuurde aanbesteding van de zorgtaken, ook een toename in het aantal bezwaar- en beroepschriften. Dit effect is op dit moment nog onvoldoende duidelijk.

Onze arbeidsmarkttoeleiding is succesvol met het traject 'Goirle aan de slag'. Vanaf 2017 continueren we dit traject. De kosten brengen we ten laste van het budget voor de Participatiewet.

Overige voorstellen

In aanvulling op de voorstellen in de vier programma's verwachten we nog een aantal andere uitgaven die nodig zijn om onze dienstverlening op orde te houden of om te blijven voldoen aan de wet. Ook in de openbare ruimte zien we nog enkele extra uitgaven: bijvoorbeeld de aanleg van een voetgangersoversteekplaats bij Boschkens-West, het herstellen van parkeerstroken langs de Tilburgseweg, groot onderhoud aan de Turnhoutsebaan en het vervangen van de openbare verlichting.

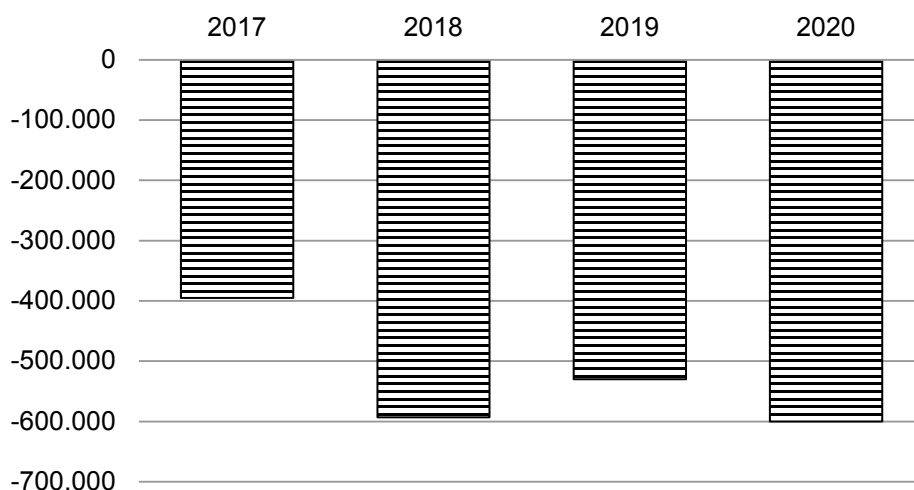
Algemene dekkingsmiddelen

In het bestuursakkoord en het collegeprogramma staat dat we zo efficiënt mogelijk omgaan met onze middelen, waaronder onze gebouwen (denk vooral aan maatschappelijk vastgoed). Daar gaan we in 2017 verder invulling aan geven.

Ten aanzien van leges en heffingen zijn wij van mening dat we - wanneer de begroting niet zonder meer sluitend is - nadrukkelijk moeten kijken naar de kostendekkendheid van deze tarieven. We doen er alles aan om de lasten voor de inwoner niet meer te laten stijgen dan nodig vanwege de inflatie. Als nóg efficiënter werken geen oplossing is en andere mogelijkheden tot bezuinigen op zijn, dan zien wij in het verhogen van belastingen een laatste optie.

Bezuinigingen

Eind 2015 hebben we uw raad verteld dat ons meerjarenperspectief bij ongewijzigd beleid er niet positief uitziet. Uitgaande van de laatste meicirculaire 2015 ziet dit er als volgt uit.

□ Uitkomst MJB volgens de primaire begroting 2016

We vermelden hier meteen een onverwachte positieve ontwikkeling. In 2015 en 2016 hebben wij er voor gekozen om de uitgaven in het sociaal domein budgettair neutraal te ramen, ook al veronderstelden wij een fors tekort op de Jeugdwet. Hiervoor hebben wij aandacht gevraagd bij de landelijke overheid. Inspanningen van raad en college lijken een positief resultaat te krijgen: de scheefheid in het objectieve verdeelmodel van het Rijk, waardoor Goirle onevenredig hard getroffen zou worden, lijkt te worden gecorrigeerd door een op handen zijnde wetswijziging. Nieuwe informatie laat zien dat het uitgangspunt om budgettair neutraal te ramen een juiste aanname blijkt te zijn. De ontwikkeling in meerjarenperspectief zal de komende maanden in beeld worden gebracht. We verwachten deze gegevens bij de aanbidding van de begroting 2017 beschikbaar te hebben.

Afgezien van deze positieve ontwikkeling in het sociaal domein, hebben we nog ambities uit de toekomstvisie die om investeringen vragen. Als we kijken naar de hiervoor genoemde intensiveringen en koerswijzigingen, menen we niet te ontkomen aan een aantal bezuinigingen. Aangezien bezuinigingsvoorstellen onze inwoners raken, hebben we hen betrokken bij het opstellen van een afwegingskader. Dit afwegingskader zien wij uitdrukkelijk als hulpmiddel om principekeuzes te kunnen maken en het debat te kunnen voeren. We noemen de principekeuzes uit het afwegingskader in hoofdstuk 3.

2 Strategische ontwikkelingen per programma

In het huidige bestuursakkoord en het bijbehorende collegeprogramma hebben we samen met uw raad onze ambities voor deze bestuursperiode benoemd. Maar we staan voor meer opgaven, dan alleen de ambities uit het bestuursakkoord en het collegeprogramma. Soms noopt landelijke wetgeving ons tot het invoeren van nieuwe regelgeving, soms zijn er autonome ontwikkelingen die vragen om een (acute) oplossing. De ambities uit het bestuursakkoord en collegeprogramma hebben wij een plaats gegeven in de vier hierna beschreven programma's.

Een goed voorbeeld van een autonome ontwikkeling is de opvang, huisvesting en integratie van vluchtelingen en vergunninghouders. Wij willen ons aandeel bijdragen aan de oplossing van deze landelijke problematiek en zien het als een morele plicht en noodzaak hiervoor ook in Goirle een passende oplossing te vinden. Onze gemeente heeft immers solidariteit hoog in het vaandel heeft staan. Tegelijkertijd willen we niet dat het verwezenlijken van deze nieuwe ambitie ten koste gaat van voorzieningen die schaars zijn, zoals sociale huurwoningen. De consequenties van deze keuze hebben we in de programma's 3 en 4 nader beschreven.

2.1 Programma 1 Bestuur

We hebben drie speerpunten uit het collegeprogramma een plaats gegeven binnen het programma Bestuur: intergemeentelijke samenwerking, (nieuwe) dienstverlening en krachtige ambtelijke organisatie. Deze drie onderwerpen behandelen we hierna.

Programma 1 kent voor 2017 geen bijzondere beleidsintensiveringen. We bestendigen volgend jaar eerder ingezette ontwikkelingen, maken deze concreet of werken ze verder uit. Het accent ligt op de doorontwikkeling van de dienstverlening. Dit vraagt her en der wel om financiële investeringen met voornamelijk een incidenteel karakter. We verschuiven enkele budgetten zodat een aantal andere ontwikkelingen budgetneutraal kan worden opgevangen, bijvoorbeeld de implementatie van het Individueel Keuze Budget.

Dit programma bevat veel handelingen die intern gericht zijn waarmee veel tijd/geld gemoeid is, doch nodig zijn om de kwaliteit van onze dienstverlening op peil te houden.

Intergemeentelijke en regionale samenwerking

In onze notitie over een zelfstandig Goirle hebben we nadrukkelijk ingezet op het behoud van bestuurlijke zelfstandigheid. Dit vraagt echter wel om een verdergaande samenwerking in de regio. Die samenwerking vinden we op twee niveaus: op strategisch niveau werken we samen met acht andere gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Hart van Brabant, op tactisch en operationeel niveau hebben we gekozen voor een samenwerking met Hilvarenbeek en Oisterwijk. De opgaven uit de regionale samenwerking en de projecten uit de intergemeentelijke samenwerking vertalen we telkens naar lokale ambities en hebben zo een plaats gekregen binnen een of meerdere van de hierna genoemde programma's.

Dienstverlening

Om onze ambities op het gebied van dienstverlening aan inwoners, instellingen en bedrijven te realiseren hebben we gekozen voor het actieplan 'Nieuwe Dienstverlening'. Onderdelen van dit actieplan werken we stap voor stap uit. De invoering van het nieuwe zaaksysteem in 2016 is hiervan een voorbeeld. Om de kwaliteit van onze dienstverlening te kunnen meten nemen we iedere twee jaar deel aan het onderzoek 'Waar staat je gemeente'.

Zaaksysteem

In 2017 hebben we veel aandacht voor de doorontwikkeling van het zaaksysteem. Voor de inwoners komen op de vernieuwde website allerlei formulieren beschikbaar. We richten het klantcontactsysteem in en gebruiken het onder andere aan de balie. We koppelen cliëntgebonden dossiers van Sociale Zaken met het zaaksysteem. Daarnaast gaan we het digitaal ontsluiten van documenten invoeren voor het college en het managementteam. Voor de doorontwikkeling van het zaaksysteem moeten we extra kosten maken. Dit zijn kosten voor projectleiding, ondersteuning en aanschafkosten van extra applicaties, plug-ins en koppelingen.

Wanneer het college en het managementteam een eerste belangrijke stap zetten in het digitaal ontsluiten van documenten, kan ook de rest van de organisatie niet achter blijven. In lijn van het nieuwe werken is het verstandig dat we medewerkers uitrusten met een laptop of tablet. In combinatie met een thuiswerkplek (CAG) kunnen medewerkers dan plaats-onafhankelijk werken. De kosten en baten van het digitaal ontsluiten van documenten maken we inzichtelijk, waarna we een besluit nemen over de verdere uitrol hiervan.

Landelijke Basisregistratie Personen

Eind 2018 moet iedere gemeente aangesloten zijn op de landelijke Basisregistratie Personen (BRP). Goirle gaat ook in 2018 aansluiten. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de gegevens in de BRP die betrekking hebben op de eigen inwoners, maar moet die gegevens in de BRP gaan bijhouden met een nieuw systeem: de Burgerzakenmodule. De extra functionaliteiten die aan het huidige systeem zijn gekoppeld voor de ondersteuning van de dienstverlening (bijvoorbeeld afgifte rijbewijzen en paspoorten) en de bedrijfsvoering (onder andere onderzoeks- en naturalisatiedossiers) zijn niet voorzien in de Burgerzakenmodule. We moeten deze opnieuw inkopen. Afhankelijk van onze ambities zijn ook investeringen noodzakelijk voor het verbeteren van de dienstverlening. We denken dan aan modules aan voor digitale aangifte bij geboorte, huwelijk en overlijden. Aangezien de gemeente in 2018 op de BRP aangesloten moet zijn, maken we de eerste kosten in 2017. Het moment van aansluiten is namelijk het sluitstuk van een complex en omvangrijk proces waarin de gemeente kosten maakt voor de aanschaf van de Burgerzakenmodule en voor de herinrichting van de persooninformatiehuishouding. Hoe hoog de investerings- en exploitatiekosten zijn voor de aanschaf van de burgerzakenmodule kunnen we op dit moment nog niet zeggen. Wij nemen daarom nu deze kosten als PM post op en komen met duidelijke cijfers bij de begroting 2017.

Ambtelijke organisatie

We hebben ons uitgesproken voor een krachtige ambtelijke organisatie die doelmatig, doeltreffend en rechtmatig werkt. We willen ook een goed en sociaal werkgever zijn. Daarom komen we met de volgende voorstellen.

IKB (Individueel Keuze Budget)

Het implementeren van landelijke ontwikkelingen vanuit de cao hoort onlosmakelijk bij goed werkgeverschap. Nieuw in 2017 is een individueel keuzebudget (IKB) voor medewerkers. Meer keuzevrijheid voor de medewerkers draagt bij aan goed werkgeverschap. Dit betekent dat we met ingang van 1 januari 2017 een aantal arbeidsvoorwaarden bundelen in één budget voor elke medewerker. In de cao is afgesproken om vier bronnen in het IKB op te nemen: de eindejaarsuitkering, de vakantietoelage, de werkgeversbijdrage levensloop en het bovenwettelijke deel van het vakantieverlof. Dit levert een substantieel percentage van het salaris op dat de medewerker kan besteden aan doelen naar keuze. De werknemer krijgt bestedingskeuzes zoals het kopen van verlof, het inkopen van extra pensioen of het volgen van een (onbelaste) opleiding of training. Ook uitbetalen van het budget behoort tot de mogelijkheid, op een door de medewerker zelf te bepalen moment of momenten. De invoeringen van het IKB gebeurt budgettair neutraal.

Banenafpraak

Sinds 1 januari 2015 geldt de Participatiewet. Ook Goirle heeft als werkgever met deze wet te maken. Het kabinet en werkgevers hebben afgesproken om extra banen te creëren. De gemeente wil voor overige werkgevers in Goirle en in de regio een voorbeeld zijn en geeft dus invulling aan deze verplichting door ruimte te creëren voor banen (medewerker catering, medewerker dossiervorming, assistent beheerder parkeergarage/sporthalbeheerder).

Communicatie

De wijze waarop wij communiceren richting de samenleving maakt deel uit van onze dienstverlening. Het legt een eerste basis voor beeldvorming en het creëren van draagvlak voor veel onderwerpen en thema's. De gemeente is dan ook continu in het nieuws. Hoe er door en over de gemeente wordt gecommuniceerd is aan verandering onderhevig. Zo vormen sociale media een niet meer weg te denken onderdeel hierbinnen. Nieuws over, door en van de gemeente wordt via deze platformen breed verspreid. Reageren kan met een druk op de knop. Daarmee zijn sociale media verworden tot een bron van informatie als het gaat over hoe de samenleving naar ons kijkt. We willen in 2017 gaan beschikken over een monitor voor de sociale media waarmee we inzicht krijgen in hoe relevante onderwerpen en thema's leven in de samenleving. Een monitor maakt dat communicatiemedewerkers niet langer handmatig de sociale media moeten volgen, een meer effectieve en efficiënte oplossing. Bij de keuze van de monitor trekken we samen op met Hilvarenbeek en Oisterwijk.

2.2 Programma 2: Openbare orde en veiligheid

We streven naar een veilige gemeente. Daarvoor werken we samen met verschillende ketenpartners aan een integrale aanpak. Het gaat zowel om de fysieke veiligheid als om de (ervaren) openbare orde en veiligheid van onze inwoners in hun woon- en leefomgeving.

Veiligheid

Op 8 maart 2016 heeft uw raad de Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019 vastgesteld. Daarin hebben we de prioriteiten voor de komende jaren vastgesteld: High impact crimes, aanpak georganiseerde criminaliteit en crisisbeheersing. Verder heeft uw raad besloten in de voorjaarsnota rekening te houden met de benodigde budgetten voor uitvoering van deze kadernota.

Nazorg ex-gedetineerden

De gemeente heeft een zorgplicht voor de terugkeer van ex-gedetineerden in de samenleving. Reeds meerdere jaren wordt deze taak naar tevredenheid van de gemeente uitgevoerd door het Zorg- en Veiligheidshuis. Tot op heden zijn daarvoor echter telkens incidenteel middelen voor beschikbaar gesteld.

Omdat het om een structurele zorgplicht van de gemeente gaat en we tevreden zijn over uitvoering van deze taak door het Zorg- en Veiligheidshuis, nemen wij vanaf 2017 een structureel bedrag op in de begroting.

Vuurwerkvrije zones

Landelijk is er een discussie gaande om de overlast van vuurwerk tijdens de jaarwisselingen te verminderen. Daarvoor worden instrumenten als het centraal afsteken van vuurwerk en het instellen van vuurwerkvrije zones ingezet. Wij gaan onderzoeken of het instellen van een aantal vuurwerkvrije zones in onze gemeente wenselijk is.

Vluchtelingen

Wij houden er rekening mee dat de opvang van vluchtelingen consequenties kan hebben op het gebied van openbare orde en veiligheid. We hebben hier aandacht voor en waar nodig treft het college van B&W/burgemeester passende maatregelen.

2.3 Programma 3: Ruimte

In het programma Ruimte hebben wij een groot aantal ambities uit het bestuursakkoord opgenomen. Kort gezegd: we willen een fijne woongemeente zijn, met een levendig centrum, waar op duurzame wijze gewerkt en gewoond wordt. Veel van deze ambities krijgen in 2017 een plaats in de Omgevingsvisie die dan door uw raad wordt vastgesteld. Hieronder noemen wij de belangrijkste ontwikkelingen puntsgewijs op.

Omgevingswet

De Omgevingswet vervangt tientallen wetten en honderden ministeriële regelingen en algemene maatregelen van bestuur over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water, die relevant zijn voor de leefomgeving. Veel gemeenten, provincies en waterschappen experimenteren al met de nieuwe mogelijkheden die de wet biedt. Dit jaar buigt de Tweede Kamer zich over het wetsvoorstel. Volgens planning wordt in 2018 de huidige wet- en regelgeving volledig vervangen door de Omgevingswet. De aanpassingen in de wetgeving hebben directe gevolgen voor de inrichting van de werkprocessen in de gebruikte systemen. Zo zal de Omgevingswet zorgen voor een grotere verplechting van processen bij de afdeling Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving en de afdeling Ontwikkeling. Daarnaast zal er vanuit het Rijk een grotere sturing plaatsvinden naar het digitaal indienen, digitaal publiceren en het digitaal ontsluiten van ruimtelijke plannen en dossiers. In 2017 zal er duidelijkheid zijn over de inhoudelijke processen en gaan we ons voorbereiden op de invoering in januari 2018. De meest actuele informatie alsmede de te verwachten kosten nemen we op in de begroting voor 2017.

Woningbouwprojecten

Op het gebied van woningbouw zal in 2017 goed zichtbaar worden dat de crisis voorbij is. In Boschkens-West zal dan veel in aanbouw zijn of zelfs al gereed zijn, waardoor de contouren van het nieuwste deel van Goirle echt zichtbaar gaan worden. Wij verwachten dat Leijstromen eind 2017 haar sociale huurwoningen gereed zal hebben. Het CPO-project is dan gestart met bouwen. Hetzelfde geldt voor de laatste rij sociale koopwoningen in Boschkens fase 5. Voor wat betreft de Zuidrand is nu het bestemmingsplan in voorbereiding. Ervan uitgaande dat alles voorspoedig verloopt en dat er voldoende kopers ook voor deze locatie zullen zijn, verwachten wij dat in 2017 of 2018 ook daadwerkelijk begonnen zal worden met de bouw. Tot slot staan voor 2017 onze eigen centrumlocaties op het programma om daarvoor een visie te ontwikkelen. Wij achten deze locaties bij uitstek geschikt om een aantal ambities uit ons bestuursakkoord te verwezenlijken, omdat wij eigenaar van de grond zijn. Wij kunnen daardoor zelf beslissen of we daar bijvoorbeeld goedkope woningen willen of appartementen voor ouderen.

Huisvesting/noodopvang vluchtelingen en vergunninghouders

Goirle wil een sociale gemeente zijn. Vanuit die gedachte heeft de gemeente in 2015 crisisnoodopvang aangeboden. Wij willen het niet daarbij laten. De crisisnoodopvang heeft laten zien dat inwoners van Goirle het belangrijk vinden dat wij binnen onze mogelijkheden ons steentje bijdragen. Daarom onderzoeken wij in welke mate wij voor vergunninghouders tijdelijke huisvesting kunnen creëren. Wij denken daarbij zowel aan het verbouwen van bestaande panden als aan nieuwbouw in de vorm van noodwoningen. Daarvoor gaan wij in overleg met particuliere eigenaren. Op deze manier kan de doorstroming in AZC's sneller gaan. Daar ontstaat nu een probleem omdat er niet snel genoeg voldoende reguliere huisvesting voorhanden is. Door het aanbieden van noodwoningen blijft het aanbod van sociale huurwoningen voor onze eigen inwoners aanwezig. Voor de noodopvang van vluchtelingen onderzoeken wij de mogelijkheden om die in leegstaande panden of op braakliggende terreinen te realiseren in samenwerking met het COA. We denken daarbij aan 100 tot 150 plaatsen.

Nimby-project

In 2015 hebben we in het Nimby-project al stappen gezet. De verplaatsing van manege Van de Broek naar de overzijde zien wij als grote waarde voor het totale project. Door de inwerkingtreding van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) worden er echter zwaardere eisen gesteld aan ontwikkelingen in de nabijheid van Natura2000 gebieden (zoals de Regte Heide). Het Nimby-project richt zich op het verbinden van de ecologische en economische belangen om via die weg ontwikkelingen op beide terreinen mogelijk te maken. Door de strengere eisen van het PAS enerzijds en diverse ontwikkelingen anderzijds (komst Roovertsche Leij, Klooster Nieuwkerk en rotonde) hebben we gekozen een visie op te stellen voor het gebied tussen entree Tijvoort-Turnhoutsebaan, rotonde Roovertsche Leij, Nieuwkerksbaantje en de Regte Heide. We bespreken dit plan in het voorjaar van 2016 en als er bij alle partijen voldoende draagvlak is, hebben wij eind 2016 een ruimtelijk plan uitgewerkt zodat in 2017 een daadwerkelijke start gemaakt kan worden met de uitvoering van dit project.

Duurzaamheid

Vooruitlopend op de vaststelling van het nieuwe Milieubeleidsplan staan wij in deze voorjaarsnota stil bij onze ambities op het gebied van duurzaamheid. Wij zijn ervan overtuigd dat de inwoners van Goirle nu al veel bijdragen aan het verbeteren van duurzaamheid maar dat er door hen nog veel meer gedaan kan worden. Daarbij denken we aan het scheiden van grondstoffen, het plaatsen van zonnepanelen of aan meer gebruik maken van de fiets: het zijn allemaal stappen op weg naar een duurzamer Goirle waar het ook voor latere generaties nog steeds goed wonen is. In het Grondstoffenbeleidsplan hebben wij een uitdagende doelstelling opgenomen; voor het Milieubeleidsplan bereiden we die doelstellingen op dit moment voor. In januari 2016 is in een workshop met inwoners, belangenorganisaties en deskundigen een eerste aanzet gegeven. Het is voor ons duidelijk dat wij dit als gemeente niet alleen kunnen. Daarom is het ook zo belangrijk dat veel inwoners in Goirle nu al op de een of andere manier iets doen. Maar als we meer willen, hebben we wel de middelen nodig om het Milieubeleidsplan uit te voeren. Wij hebben voor de jaren tot en met 2017 budget voor tijdelijke formatie beschikbaar. Om te komen tot een duurzaam Milieubeleidsplan zetten we de tijdelijke formatie om in structurele capaciteit.

In oktober 2015 hebben wij de deal 'Nul op de meter' voor de regio Hart van Brabant' getekend. Met het ondertekenen van deze deal zegt Goirle zich in te spannen voor de uitvoering van onderstaande projecten:

- aanjagen 200 'Nul op de meter'-woningen in de regio Hart van Brabant (50 koop, 150 huur; voor Goirle zijn dit 4 of 5 woningen)
- energienetwerk voor het energetisch verbeteren van 3.000 koopwoningen. Voor Goirle zijn dit 160 woningen tot 2018;
- creëren van energiewerkbudgetten (minimaal 2.500 per energiecoöperatie per jaar; in Goirle kan dit ingezet worden bij Buurkracht, een initiatief van bewoners van de wijk Grobbendonk om tot energiebesparing te komen).

Voor de uitvoering van deze projecten is meer geld nodig dan de € 2.500,00 die in de deal is vastgelegd. We denken bijvoorbeeld aan het legesvrij maken van omgevingsvergunningen voor 'Nul op de meter'-woningen. Verder continueren wij onze inzet om bedrijven te stimuleren duurzaamheidsmaatregelen te treffen en streven wij naar meerdere energiecoöperaties binnen onze gemeente.

Duurzaam beheer van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen in 2017

De gemeente Goirle heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Dat geldt ook voor de openbare ruimte. In 2017 verduurzamen wij het beheer van de openbare ruimte verder en we willen bij de koploper gemeenten van Nederland behoren. Om dit te bereiken letten we op de volledige inzet van gecertificeerd duurzaam hout bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte en bij het gemeentelijk vastgoed. Ook brengen we het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in 2017 tot nagenoeg nul terug. In het openbaar groen zetten we in op het verhogen van biodiversiteit. Daarnaast richten we ons op het halen van de door uw raad vastgestelde doelstellingen met betrekking tot gescheiden inzameling van afval. Bij duurzaam beheer hoort ook het besparen van energie. De landelijke doelstelling is om in 2020 zeker 30% energiebesparing te realiseren op alle openbare verlichting door toepassing van ledverlichting te laten plaatsvinden. In 2017 willen wij op 25% uitkomen.

Economisch beleid

De afgelopen jaren hebben wij al een groot deel van onze ambities kunnen verwezenlijken. Grote bedrijven hebben een goede begeleiding gekregen bij hun ontwikkelingen. Het bedrijventerrein in Riel bloeit. De ondernemers op de Hovel hebben de BIZ-regeling voortgezet en zijn samen met de vastgoedeigenaren, de woonstichting en de Rabobank, onder leiding van de gemeente bezig met een koopstromenonderzoek en een marketingplan. Dit alles in het kader van de toekomstbestendigheid van het centrum. Uw raad heeft kennis genomen van de Economische Agenda 'Verbinden en Delen'.

Ook op het gebied van recreatie en toerisme is een stijgende lijn te zien in Goirle. Er zijn nieuwe ondernemers zoals de Natuurpoort Rooverdsche Leij, Rocks 'n Rivers en het Klooster Nieuwkerk bijgekomen en bestaande ondernemers bouwen hun accommodaties uit. De plannen voor citymarketing via het concept 'Gôolse Geheimen' zijn met enthousiasme ontvangen. De gemeente onderzoekt nu samen met de leisure ondernemers op welke wijze we de samenwerking tussen de ondernemers onderling alsmede tussen gemeente en ondernemers kunnen vormgeven. Daarnaast vindt uitwerking van het concept 'Gôolse Geheimen' plaats in samenwerking met diverse ondernemers.

Op Tivoort heeft de gemeente de regie genomen om ondernemers te enthousiasmeren gezamenlijk op te trekken en wellicht ook een BIZ-regeling in het leven te roepen. Als mogelijke samenwerkingsprojecten op het bedrijventerrein onderzoeken we nu onder andere het aanleggen van glasvezel, het besparen/uitwisselen van energie en het opwekken van duurzame energie (circulaire economie), de beveiliging/terug dringen criminaliteit, alsmede het tegengaan van leegstand.

In het kader van werkgelegenheid wordt de gemeente steeds vaker gevonden door ondernemers bij het invullen van vacatures. We zien hier de meerwaarde van accountmanagement terug. Het investeren in netwerk, contacten en samenwerkingen en het leggen van verbindingen levert een belangrijkere bijdrage aan het positieve ondernemersklimaat. Wij verwachten dat met de aantrekkende economie het beroep dat wordt gedaan op de gemeente alleen maar groter wordt en willen daarom blijven inzetten op de gekozen koers. Ons inziens heeft de investering in een tijdelijke uitbreiding van de capaciteit dan ook ruimschoots zijn nut bewezen. Daarom willen wij ook hier de tijdelijke capaciteit omzetten in structurele capaciteit.

Verkeer en vervoer

Voor 2017 hebben we op verkeersgebied drie grote projecten op de agenda geplaatst. Voor twee daarvan heeft uw raad recent een besluit genomen: centrumcirculatie Tilburgseweg en rotondes Turnhoutsebaan. Ten aanzien van de doorgaande weg in Riel verwachten wij dat uw raad dit jaar een besluit zal nemen, zodat wij ook daar volgend jaar met de uitvoering kunnen beginnen.

Nu het Regionaal Fietsbeleidsplan 2016-2020 voor Hart van Brabant is vastgesteld, willen we tevens de mogelijkheden verder onderzoeken om tot een veilige fietsverbinding te komen tussen Goirle (Riel) en Gilze.

Samenwerking en kwaliteitscriteria

Voor de invoering van kwaliteitscriteria op de werkvelden vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) zoeken we samenwerking met Hilvarenbeek en Oisterwijk. Ook de gemeente Loon op Zand sluit bij dit project aan. De gemeenten verkennen de mogelijkheden tot samenwerking op verschillende vlakken. In 2016 komen we tot een verdere invulling van de kwaliteitscriteria voor onze vier gemeenten en de bijpassende onderlinge samenwerking. In 2016 leggen we aan uw raad een verordening ter vaststelling voor.

Eind 2016 kunnen we een implementatieplan vaststellen. De uitvoering hiervan is voorzien voor 2017. Zo mogelijk zullen we nadere informatie en inzicht in kosten hierover verwerken in de begroting 2017.

2.4 Programma 4: Sociaal domein

In het collegeprogramma hebben wij als ambitie voor het sociaal domein opgenomen dat wij een gemeente willen zijn "... waarin inwoners zichzelf en anderen helpen en waarin mensen sociaal en economisch zelfredzaam zijn". Kwetsbare groepen willen we - waar nodig - ondersteunen. Wie kwetsbaar is of wat iemand kwetsbaar maakt, is daarbij niet gedefinieerd. Die ondersteuning kent twee belangrijke uitgangspunten. Enerzijds inhoudelijk: zorg die integraal en dichtbij is. Anderzijds financieel: de zorg moet passen binnen de budgettaire kaders die het Rijk ons meegeeft.

Stand van zaken

In 2015 zijn wij voortvarend van start gegaan om de nieuwe taken die wij op het gebied van de Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) hebben gekregen, zodanig uit te voeren dat ze passen binnen de opdracht van uw raad. Het is een jaar geweest waarin we nog met het oude stelsel zijn geconfronteerd omdat er sprake was van overgangsrecht voor mensen die al zorg ontvingen. Gaandeweg heeft de 'nieuwe' zorg op basis van onze resultaatgestuurde inkoop het overgenomen.

Bij het schrijven van deze voorjaarsnota is het nog te vroeg om al een gedegen analyse van de opbrengsten daarvan te presenteren. De eerste evaluaties zijn nu gaande. Recent hebben wij op de thema-avond van 21 maart 2016 u geïnformeerd over de evaluatie van het inkoopbeleid. Duidelijk is dat we te maken hebben met goede eerste stappen maar ook dat er nog veel ruimte voor verbetering is. Het onderzoek 'Waar staat je gemeente' zal nieuwe informatie opleveren maar de uitkomsten daarvan kunnen wij nog niet meenemen in deze voorjaarsnota.

In financieel opzicht zijn er nog onduidelijkheden over de structurele uitgaven en ook de inkomsten zijn nog onvoldoende uitgekristalliseerd. De arbeidstoeleiding en de (afbouw) van de sociale werkvoorziening wordt taakstellend uitgevoerd binnen het budget dat het Rijk daarvoor beschikbaar stelt.

We zijn gematigd positief over de uitgaven 2015 Wmo en Jeugdwet en daarom is de inschatting gerechtvaardigd dat de uitgaven budgettair neutraal gedekt kunnen worden uit de rijksbijdrage. In ieder geval willen wij dat uitgangspunt in de meerjarenbegroting op deze manier opnemen. Op basis van de uitgaven zoals die tot nu toe bekend zijn, kan er ook een herschikking van uitgaven plaats vinden, waardoor de kosten die gemaakt worden voor het sociaal domein ook volledig gedekt worden uit de betreffende budgetten. Zo wordt een belangrijk gedeelte van de kosten van 't Loket (voor de toegang tot de zorg) niet gedekt uit de budgetten sociaal domein. Maar ook kan gedacht worden aan kosten die gemaakt worden voor preventie. Het gaat dan om de kosten die wij al maakten voor 1 januari 2015. Wij verantwoorden de kosten dan daar waar ze voor gemaakt worden en komen optimaal tegemoet aan de belangen van kwetsbare inwoners. Dit geeft ruimte om de verdere ambities binnen het bestuursakkoord te realiseren.

In lijn met onze ambitie dat inwoners ook elkaar helpen hebben wij in 2015 een aantal initiatieven door middel van subsidies ondersteund. Ook hiervoor geldt dat het moeilijk is om op voorhand aan te geven of bijvoorbeeld scholingsprogramma's voor vrijwilligers hen in staat zullen stellen om professionals te ontlasten. Het is echter de moeite van het onderzoeken waard. Ook ons project voor een dementievriendelijke gemeenschap kan wellicht leiden tot een lager beroep op professionele zorg. Verder zijn er overal in het land pilots gaande om dure gespecialiseerde zorg terug te dringen en ofwel te voorkomen ofwel te vervangen door zorg in het voorliggende veld. Wij zullen deze pilots nauwlettend volgen en er waar mogelijk gebruik van maken om ook hier minder dure zorg in te hoeven zetten. Wij zullen ook de huisartsen daarbij betrekken omdat zij mogen doorverwijzen en er daarmee bij hen een voor ons moeilijk beïnvloedbaar open einde zit. Dit laat onverlet dat wij nog steeds insteken op het leveren van goede zorg.

Gelet op grote onzekerheden die er zijn over het beroep op de Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de daarmee samenhangende uitgaven en de rijksvergoeding, willen we deze kosten budgettair neutraal ramen totdat we meer duidelijkheid hebben over de structurele uitgaven en inkomsten. Pas op dat moment maken we de balans op besluiten we over structurele ombuigingen binnen dit domein. De hieraan verbonden risico's achten wij op dit moment acceptabel en kunnen we via de AWR (tijdelijk) opvangen. Wanneer in de loop van 2016 het beeld verandert, kunnen wij voor de begroting 2018 nog tijdig bijsturen.

Nieuwe ontwikkelingen

Preventie

Zoals wij hierboven al noemden, vinden wij het van groot belang om zwaar in te zetten op preventie. Voor de jeugd geldt dat als problemen snel en op jonge leeftijd worden gesignaleerd en opgepakt dit de ontwikkelkansen van kinderen vergroot. De verwachting is dat dit ook leidt tot steeds minder zware consumptie van jeugdhulp op latere leeftijd. De Pilot Werkwijze Preventieve Basiszorgstructuur Jeugd is een goed voorbeeld van hoe bij jonge kinderen de eerste signalen van opvallend gedrag worden opgemerkt en opgepakt worden. Door specialistische kennis aan de voorkant in te zetten beogen we in de toekomst de inzet van zwaardere vormen van jeugdhulp te voorkomen. Er zijn middelen beschikbaar voor deze inzet voor 2016; voor een structureel karakter van deze werkwijze zijn ook structurele middelen nodig. Verder willen we inzetten op een gezonde leefstijl voor 0-100 jaar in samenwerking met andere partijen als GGD, huisartsen, 't Loket en welzijnspartners.

Herijken 'Back to Basics'

In 2015 zijn wij gestart met de evaluatie van 'Back to Basics'; de rapportage kunt u voor de zomervakantie 2016 verwachten. Op grond daarvan zullen wij u een voorstel doen voor de herijking van 'Back to Basics' waarbij wij voor het eerst ook de nieuwe taken op het gebied van de Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) een plek zullen geven binnen ons totale welzijnsbeleid.

Taalonderwijs /Bijstand vluchtelingen

We willen dat vluchtelingen en vergunninghouders kunnen integreren in onze samenleving. Dat geldt des te meer voor hun kinderen. Door de extra instroom van vluchtelingen en vergunninghouders wordt ook de druk op het taalonderwijs voor de leerplichtige kinderen groter. Op dit moment maakt onze gemeente voor de leerlingen in het primair onderwijs gebruik van de Taalschool in Tilburg. Voor de leerlingen in het voortgezet onderwijs wordt gebruik gemaakt van de Internationale Schakelklas (ISK), eveneens gevestigd in Tilburg. Als gevolg van de gestage groei van het aantal asielzoekers/vergunninghouders is het niet uitgesloten dat de gemeente Tilburg op korte of langere termijn een stop invoert op de instroom van leerlingen in het primair onderwijs (PO) uit de regiogemeenten. Deze ontwikkeling is voor de ISK niet aan de orde. Om te voorkomen dat de leerplichtige PO-leerlingen dan geen onderwijs kunnen volgen, dient een Taalschool of Taalklas in onze gemeente te worden geïnitieerd. Momenteel wordt de financiële haalbaarheid van deze voorziening onderzocht. Het zou kunnen dat de financiële middelen die het Rijk beschikbaar stelt, voor zowel huisvesting als taalonderwijs niet toereikend zijn. Overigens zal alleen al de (reguliere) verhoogde taakstelling opvang vluchtelingen leiden tot een groter beroep op bijstand voor levensonderhoud en bijzondere bijstand. Daarnaast zal er structureel meer geld noodzakelijk zijn voor professionele ondersteuning van de vrijwilligers die statushouders begeleiden en voor die professionele hulp die niet door vrijwilligers geboden kan worden. Wanneer wij de begroting opstellen, hebben wij daar een beter beeld van en zo nodig zullen wij u voorstellen om in de begroting 2017 hiervoor middelen te reserveren.

Ontwikkelingen Participatiewet

De Participatiewet vraagt om samenwerking tussen sociale partners, UWV en regiogemeenten met als doel om mensen actief te laten participeren, zo veel als mogelijk via een reguliere baan. In de regio Hart van Brabant gebeurt dat langs verschillende lijnen. Veel gemeenten hebben lokaal initiatieven, die ook regionaal worden afgestemd. Goirle kent 'Goirle aan de Slag' en 'Matchpunt', We hebben de positieve resultaten in april aan uw Raad voorgelegd. We gaan deze twee projecten de komende jaren dan ook continueren. In de regio werken we verder samen binnen het Regionaal Werkbedrijf. Sociale Partners, gemeenten en UWV willen gezamenlijk op regionaal arbeidsmarktniveau tot meer plaatsingen komen voor mensen met een arbeidsbeperking, het realiseren van de zogenaamde baanafspraken. Met de regio hebben wij ook als ambitie uitgesproken om te komen tot een jeugdwerkloosheidsvrije zone. Om inactiviteit en uitval te voorkomen is een gecoördineerde en sluitende aanpak van scholing, werk, inkomen en zorg rondom jongeren noodzakelijk. De eerste aanzetten hiervoor zijn gegeven. Er is een leerwerkloket ingericht, waarbij er, ook voor andere doelgroepen dan jongeren, een betere afstemming komt tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs. Van belang is daarbij dat de regio ook zoveel als noodzakelijk met één mond praat richting werkgevers en onderwijs. Kortom de regio plaatst zich op de kaart. Voor een deel worden deze activiteiten gefinancierd uit het landelijke budgetten die aan de regio worden toegekend, eventueel aangevuld met financiering vanuit Hart van Brabant. Niet uit te sluiten valt dat er op onderdelen om aanvullende (co)financiering vanuit de regio gevraagd wordt. Als dat voor het opstellen van de begroting 2017 duidelijk is dan zullen wij dat, bij gebleken noodzaak, nog opnemen in onze begroting.

De totale werkloosheid neemt iets af; de langdurige werkloosheid, vooral die onder ouderen, is hardnekkig. Het aantal mensen dat een beroep op bijstand doet neemt nog steeds toe. Dat is landelijk ook het beeld. Afgezien van het verhoogde beroep op bijstand voor levensonderhoud en bijzondere bijstand voor vergunninghouders wordt in 2017 ook de vervangende nieuwbouw voor de vrouwenopvang van Kompaan/De Bocht opgeleverd. De capaciteit wordt uitgebreid. Ook dit zal tot een groter beroep op bijstand leiden. Het is onduidelijk hoe hoog de budgetten van het Rijk voor bijstandsuitgaven in 2017 zullen zijn en of er een compensatie in zit voor verhoogde instroom van vluchtelingen. Toch stellen wij u voor om de bijstandsuitgaven in 2017 budgettair neutraal te ramen, om een onnodige belasting van de begroting te voorkomen. Het risico dat hieraan verbonden is vinden wij acceptabel.

3 Financiën

De begroting 2016 is structureel in evenwicht maar het meerjarenperspectief is negatief. De meerjarenbegroting 2016-2019 sloot met de respectievelijke tekorten van:

2017: € 395.613,00

2018: € 593.356,00

2019: € 529.926,00

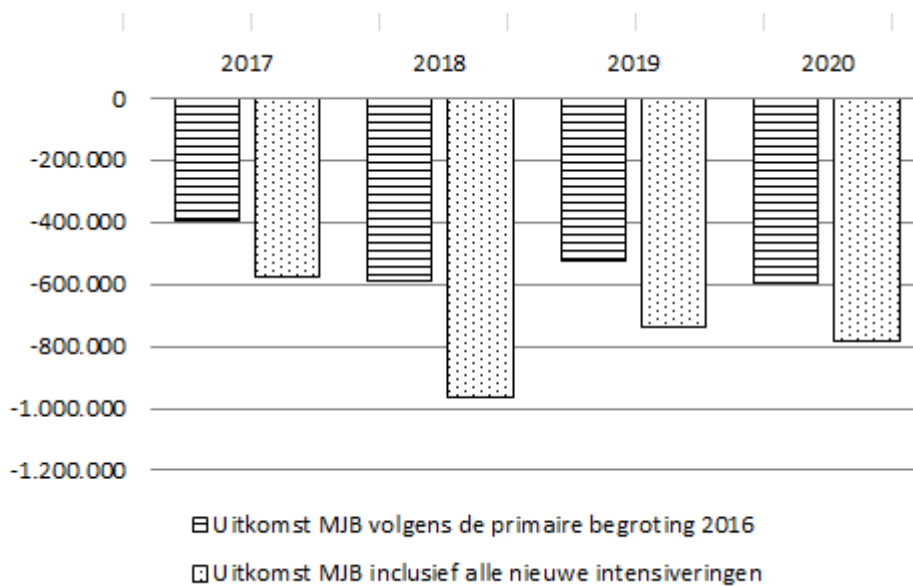
De becijferde tekorten zijn vooral ontstaan door de korting op de algemene uitkering vanaf 2017. De berekeningen in de meerjarenbegroting zijn gebaseerd op de meicirculaire 2015. Los van de precieze hoogte en de genoemde onzekerheden lijkt het onontkoombaar dat we vanaf 2017 opnieuw voor een bezuinigingsopgave staan. Daarom hebben we tijdig een traject ingezet om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen, waarbij we ook de inwoners hebben betrokken.

Voor de jaarschijf 2020 zijn we uitgegaan van de jaarschijf 2019 vermeerderd met de kapitaallasten van het infraplan wegen. Omdat de uren van medewerkers worden toegeschreven aan kapitaalwerken dienen de kapitaallasten van het infraplan wegen in de meerjarenbegroting meegenomen te worden, dus ook in 2020.

Op basis van de beleidsintensiveringen in hoofdstuk 2 groeien de tekorten verder door met € 172.200,00 in 2017 en vanaf 2018 met € 324.700,00.

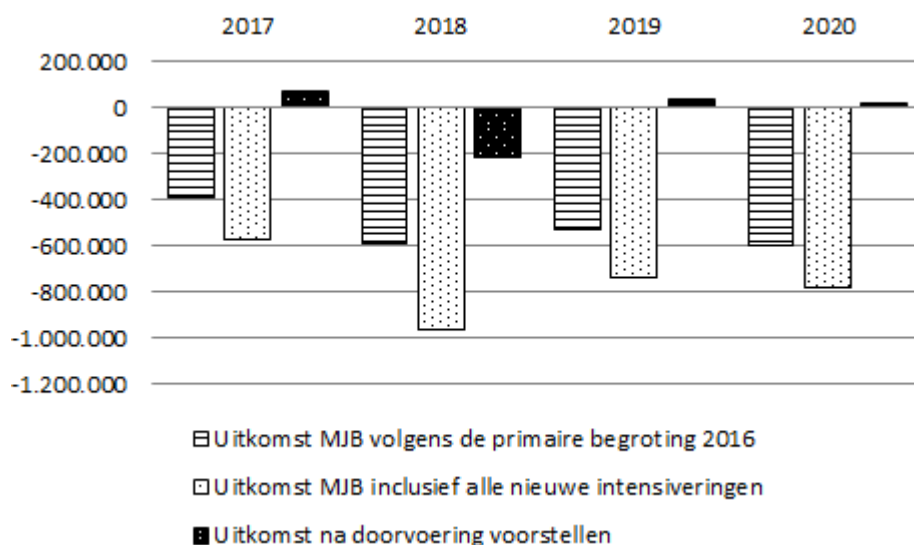
Daarnaast hebben we beleidsintensiveringen meegenomen in zowel de budgetten als ook de kapitaallasten van diverse investeringen. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 met de daarbij behorende toelichting.

Per saldo resulteert dit in een bezuinigingsopgave van € 578.400,00 in 2017 die verder oploopt naar € 784.400,00 in 2020. Voor de nadere onderbouwing van deze bedragen verwijzen we naar bijlage 1 en naar onderstaande grafiek.

We streven naar een sluitende meerjarenbegroting. Dat betekent dat we de laatste jaarschijf sluitend willen hebben. Dit in tegenstelling tot de laatste tien jaar, waar we opteerden om alleen het eerste begrotingsjaar sluitend te maken. Daarmee willen we een structureel gezonde situatie creëren waardoor we in de toekomst niet telkens nieuwe bezuinigingsmaatregelen moeten treffen. Om dit te bereiken doen we bezuinigingsvoorstellen voor een sluitende meerjarenbegroting die u terug vindt in bijlage 2. Wanneer de begroting met inbegrip van deze maatregelen wordt vastgesteld, sluit niet alleen de jaarschijf 2017 af met een positief saldo. Ook de jaarschijf 2020 sluit dan met een positief saldo van € 14.000,00.

In onderstaande grafiek hebben wij de voorstellen uit bijlage 2 verwerkt in de uitkomsten van de meerjarenbegroting.

Aangezien bezuinigingsvoorstellen onze inwoners raken, hebben we hen betrokken bij het opstellen van een afwegingskader. Dit afwegingskader zien wij uitdrukkelijk als hulpmiddel om principekeuzes te kunnen maken en het debat te kunnen voeren. We noemen de volgende principekeuzes.

Ten eerste: daar waar wij het met minder middelen af kunnen, doen wij dat ook.

Ten tweede vinden we dat het principe ‘de gebruiker betaalt’ zeker in financieel moeilijke tijden nóg strikter doorgevoerd moet worden. We doelen daarbij niet zozeer op sociale (vangnet)voorzieningen, maar wel op leges en andere heffingen die duidelijk te koppelen zijn aan een dienst of product. De gebruiker dient deze kosten zoveel mogelijk zelf te betalen.

In het geval dat de eerste twee principes onvoldoende ruimte zouden bieden, zijn we van mening dat oplossingen gezocht moeten worden waar de bezuiniging zijn oorsprong vindt. We bedoelen hiermee dat de kortingen die van rijkswege worden doorgevoerd – zoals die op het sociale domein: Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet – daar budgettair neutraal zijn geraamd. We kiezen ervoor om dit niet per taakveld te doen, maar de drie decentralisaties als totaal te beschouwen.

Wij gaan er nog altijd vanuit dat de rijksmiddelen voldoende moeten zijn om het sociale domein te dragen. Dit past ook in onze toekomstvisie ‘Groen, sociaal en ondernemend’.

Uitgangspunten begroting

Tenslotte benoemen wij in dit hoofdstuk de belangrijkste uitgangspunten voor de begroting 2017.

Autonome gegevens

Aantal inwoners	23.200
Aantal woonruimten	9.975
Jaarlijkse toename inwoners	50
Jaarlijkse toename woningen	50
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.575
Aantal leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	450
Aantal leerlingen basisonderwijs	2.180

Overige uitgangspunten

Stijging van de lonen	1,00%
Stijging van de prijzen	1,00%

Rekenrente algemene dienst	2,75%
Rekenrente grondexploitatie	1,33%
Bodem renteomslagpercentage	1,75%

Stijging van de inkomsten	Verwachte inflatiepercentage
Stijging van de OZB-opbrengst	Werkelijk percentage 1 mei 2016 - 1 mei 2015
Rioolheffing	100% kostendekkendheid
Afvalstoffenheffing	100% kostendekkendheid

Bijlage 1: Meerjarenperspectief

Meerjarig Financieel perspectief	2017	2018	2019	2020
1. Uitkomst MJB 2016/2019 uit de Programmabegroting 2016-2019	-395.613	-593.356	-529.926	-600.000
2. Mutaties algemene uitkering op basis van de september circulaire	145.450	108.215	283.516	324.099
3. Aanpassing salarissen gelet op gehanteerde percentages voor de lonen in de september circulaire	-73.200	-73.200	-73.200	-73.200
4. Verlaging tarief hondenbelasting (amendement)	-27.900	-27.900	-27.900	-27.900
5. Correctie stelpost bezuiniging op de formatie	-59.200	-59.200	-59.200	-59.200
6. Risico WWB-I Er staat nu een last in de begroting voor het eigen aandeel WWB-I Gelet op de uitkomsten nemen we het risico	200.000	200.000	200.000	200.000
Subtotaal	-210.463	-445.441	-206.710	-236.201
Autonome ontwikkelingen en consequenties besluiten van gemeenteraad en B&W				
7. Uitkomst cao gemeente ambtenaren	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
8. Hogere bijdrage GR Veiligheidsregio autonome ontwikkeling, ontwikkeling lonen en prijzen	-12.332	-15.923	-19.642	-41.204
9. Hogere bijdrage GGD vanwege aanpassingen bedrag per inwoner	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
10. Nadeel baten en lasten kermis (getracht wordt om dit bedrag verder te reduceren)	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
11. Lagere huur kinderopvang	-15.830	-15.830	-15.830	-15.830
Subtotaal	-374.625	-613.194	-378.182	-429.235
Beleidsintensiveringen hoofdstuk 2 VJN 2017				
<i>Programma 1</i>				
12. Opvang vluchtelingen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Opvang vergunninghouders	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
13. Baanafspraken	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
14. Social media monitoren	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
15. Burgerzaken module ihkv BRP	p.m.			

<i>Programma 2</i>					
16.	Omzetten incidenteel capaciteit veiligheid naar een structureel budget vanaf 2018 Kadernota Veiligheid in 2017 nog ten laste van de AWR	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
		80.000			
17.	Overige zaken Kadernota Integrale veiligheid	-15.000	-7.500	-15.000	-7.500
18.	Nazorg ex-gedetineerden	-7.200	-7.200	-7.200	-7.200
<i>Programma 3</i>					
19.	Omzetten incidenteel beleid economie activiteiten naar een structureel budget	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
20.	Omzetten incidenteel beleid duurzaamheid activiteiten naar een structureel budget vanaf 2018 in 2017 nog ten laste van de AWR	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
		80.000			
<i>Programma 4</i>					
21.	Omzetten incidenteel beleid Goirle aan de Slag activiteiten naar een structureel budget ten laste van het Participatiebudget	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
		100.000	100.000	100.000	100.000
22.	Omzetten incidenteel beleid pilot preventieve basiszorgstructuur jeugd naar een structureel budget in 2017 eenmalig ten laste van de AWR vanaf 2018 meenemen in B2B	-75.000			
		75.000			
<hr/>					
	Totaal nieuw beleid, beleidsintensivering	-172.200	-324.700	-332.200	-324.700
	Totaal uitkomst inclusief nieuw beleid	-546.825	-937.894	-710.382	-753.935
Overige uitgaven					
23.	<i>Programma 3</i>				
	Vervangen speeltoestellen	-3.315	-3.244	-3.173	-3.102
	Hoger budget verkeerstellingen	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
	GVVP jaarschijf 2017	-4.725	-4.648	-4.571	-4.494
	Voetgangersoversteekplaats Boschkens West - De Hellen (*)	-30.000			
	Parkeerstroken Tilburgseweg	-6.750	-6.640	-6.530	-6.420
	Aanbrengen laanstructuur Turnhoutsebaan (*)	-40.000			
	Openbare verlichting jaarschijf 2017	-8.302	-8.167	-8.032	-7.897
	Inrichting ecologische verbinding Bels Lijntje (*)	-15.000			
	Bodemkwaliteitskaart (*)	-6.000			
	Eenmalige zaken worden incidenteel gedekt uit AWR of reserves e.d. (*)	91.000			
24.	<i>Programma 4</i>				
	Instandhouding AED	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
	Bezuinigingsopgave	-578.417	-969.093	-741.188	-784.348

Toelichting op punt 23 en 24

In aanvulling op de strategische beleidsontwikkelingen hebben we nog een aantal andere uitgaven, die ook in bovenstaande tabel zijn opgenomen. Hieronder geven we een korte toelichting op die uitgaven.

Speeltoestellen

Voor het cyclisch vervangen van speeltoestellen is een jaarlijks bedrag van € 26.000,00 nodig. De afgelopen jaren is dit bedrag telkens toegekend. In 2017 en de daaropvolgende jaren is dit bedrag ook nodig om een aantal toestellen te kunnen vervangen. Daarmee blijft de gemeente voldoen aan de landelijk vastgestelde veiligheidseisen. Deze investering brengt structureel lasten met zich mee (1^e jaar : € 3.315,00).

Verkeersmonitoring

Op dit moment ontbreken in de gemeente Goirle voldoende actuele gegevens van de intensiteiten op het wegennetwerk. In het verleden zijn verkeerstellingen uitgevoerd. Maar de frequentie en hoeveelheid van deze tellingen is onvoldoende gebleken om de tendensen in het verkeer te kunnen beoordelen. Verkeerstellingen zijn noodzakelijk voor het toetsen, van verkeersbeleid en voor toepassing bij verkeersstudies. Ook worden telgegevens gebruikt om de effecten van de aantrekking van verkeer te kunnen beoordelen en om het regionale verkeersmodel te voorzien van actuele input.

Om de gegevens actueel voldoende dekkend te krijgen en te houden zullen ook in de toekomst periodieke verkeerstellingen noodzakelijk zijn. Het jaarlijkse budget is ontoereikend om een goede verkeersmonitoring te kunnen uitvoeren. Het is noodzakelijk om het budget structureel met € 6.000,00 op te hogen naar jaarlijks € 12.000,00.

Infraplan wegen

Voor de uitvoering van het wegenbeleidsplan 2014-2023 is voor 2017 een totaal krediet van € 1.139.000,00 nodig. In de meerjarenbegroting hebben wij al rekening gehouden met de daaruit voortvloeiende kapitaallasten.

GVVP

Op basis van het vastgestelde Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan is voor de uitvoering in 2017 een krediet nodig van € 70.000,00. Deze investering brengt structureel kapitaallasten met zich mee (1^e jaar : € 4.725,00).

Voetgangersoversteekplaats Boschkens-West

Voor voetgangers uit de nieuwe wijk Boschkens-West zijn ter hoogte van de Rillaersebaan geen voorzieningen aangelegd. De enige mogelijkheid die zij hebben is om gebruik te maken van het fietspad en ter hoogte van de rotonde met de Kempenlaan over te steken. Dit is niet verkeersveilig. Het is noodzakelijk ter hoogte van deze rotonde een voetgangersoversteekmogelijkheid te maken en een voetpad aan te leggen naar de wijk de Hellen en 't Ven. Hierdoor kunnen voetgangers in de toekomst op een veilige manier vanuit Boschkens-West bijvoorbeeld naar de basisschool aan de Frankische Driehoek lopen. De kosten voor deze oversteek zijn geraamd op € 30.000,00.

Parkeerstroken Tilburgseweg

De parkeerstroken langs de Tilburgseweg ter hoogte van de Rillaersebaan tot aan de A58 zijn half verhard en zijn de afgelopen jaren aan ernstige verzakking onderhevig geweest. De aangebrachte ritterplaten zijn onvoldoende effectief gebleken. Ze zijn modderig en niet functioneel meer. Om de parkeersituatie te herstellen met een verharding met beluchting en drainage voor de bomen is een bedrag van € 100.000,00 nodig. Deze investering brengt structureel lasten met zich mee (1^e jaar: € 6.750,00).

Aanbrengen laanstructuur Turnhoutsebaan

Langs een groot deel van de Turnhoutsebaan staan eiken als laanbeplanting. In het door uw raad vastgestelde groenstructuurplan is opgenomen dat er langs de gehele baan een laanbeplanting dient te komen. In het onderhoudsbudget dat de gemeente van de provincie voor de Turnhoutsebaan heeft gekregen is geen budget voorzien voor groot onderhoud en aanleg van de bomen. Om de laanbeplanting tot stand te brengen dienen de bomen vanaf de kruising met de Tijvoortse baan noordwaarts om en om gekapt te worden. Vanaf de kruising zuidwaarts moeten nieuwe bomen worden aangeplant. In 2017 worden aan de Turnhoutsebaan inrichtingswerkzaamheden uitgevoerd. Het aanbrengen van de laanstructuur kan tegelijkertijd plaatsvinden. Dat is efficiënt en scheelt overlast. Het aanbrengen van de laanstructuur is geraamd op € 40.000,00.

Inrichting van de Ecologische verbindingszone Bels lijntje

Samen met de gemeente Tilburg verbreden we in 2016-2017 een deel van het fietspad Bels lijntje. Beide gemeenten zijn voornemens om de verbreding aan te grijpen om de berm langs het fietspad natuurlijker in te richten. Het is de bedoeling om een ecologische verbindingszone te creëren, die tevens bijdraagt aan de recreatieve waarde van het fietspad. Deze doelstelling is ook genoemd in het groenstructuurplan. Door samen te werken met Tilburg kan efficiënter worden gewerkt. Voor het natuurlijk inrichten van het Bels lijntje bestaan subsidiemogelijkheden bij de provincie Noord Brabant. Deze subsidie vraagt een cofinanciering van € 15.000,00.

Openbare verlichting

Het beleidsplan Openbare verlichting 2011-2016 is vastgesteld door de gemeenteraad van 15 maart 2012. Daarbij is o.a. uitgegaan van lasten van investeringen voor achterstallige vervanging van de openbare verlichting. Voor 2017 is een uitvoeringskrediet nodig van € 123.000,00. Deze investering brengt structureel lasten met zich mee (1^e jaar: € 8.302,00).

Bodemkwaliteitskaart

In 2017 verloopt de geldigheid van de huidige bodemkwaliteitskaart en moeten we deze actualiseren. De regionale kaart biedt veel mogelijkheden voor het direct mogen toepassen hiervan binnen het werkgebied van de bodemkwaliteitskaart. Daarnaast levert het gebruik van de regionale kaart een kostenvoordeel op. Zonder het voorhanden hebben van deze kaart dient voor elke verplaatsing van grond onderzoek te worden uitgevoerd en (partij-)keuringen te worden uitgevoerd. De eenmalig geschatte kosten worden geraamd op € 6.000,00.

Instandhouding AED-netwerk

Hoewel de gemeente wettelijk geen verantwoordelijkheid heeft voor een dekkend AED-netwerk, hebben wij het in het kader van lokaal gezondheidsbeleid evident geacht het tot stand brengen én het in stand houden van deze voorziening financieel te ondersteunen. Naar ons oordeel staat het belang van deze voorziening niet ter discussie. Net zo min hoeft te worden getwijfeld aan het nuttige werk dat het bestuur van de Stichting Heartsafe Goirle (SHG) sinds eind 2010 hiervoor verricht. Om het dekkende netwerk in stand te houden, dient de bijdrage van de gemeente structureel te worden verhoogd.

Bijlage 2: Voorstellen om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen

Jaar	2017	2018	2019	2020
Bezuinigingsopgave	-578.417	-969.093	-741.188	-784.348
Voorstellen				
a. aanpassing budgetten uitgaven op basis van de jaarrekening 2015 (zie overzicht ad a)	176.000	176.000	176.000	176.000
b. aanpassing inkomsten op basis van de jaarrekening 2015				
leges principe verzoeken	15.000	15.000	15.000	15.000
reclamevoering openbare ruimte	5.000	5.000	5.000	5.000
c. leges omgevingsvergunning (aanpassing volume)	50.000	50.000	50.000	50.000
Resterende bezuinigingsopgave	-332.417	-723.093	-495.188	-538.348
d. aanpassingen inkomsten verhoging dan wel nieuwe inkomsten of lagere lasten				
precario kabels en leidingen	15.000	15.000	15.000	15.000
plaatsen reclame zuil langs de A 58 (netto vpb)	40.000	40.000	40.000	40.000
netto voordeel toeristenbelasting	30.000	30.000	30.000	30.000
gebruikers dienen meer te betalen (de gebruiker betaalt)	25.000	50.000	75.000	100.000
e. de kosten van 't Loket komen nu grotendeels ten laste van de algemene middelen. (subsidie aan ContourdeTwern) Gelet op de mogelijke financiële ruimte binnen het sociaal domein is er de mogelijkheid om deze kosten te dekken uit de budgetten sociaal domein	130.000	130.000	130.000	130.000
f. inzet van de reserve egalisatie opbrengst omgevingsvergunning.. Eind 2015 bedraagt deze afgerond € 600.000,00 en het voorstel is om € 50.000,00 per jaar te laten vrijvallen	50.000	50.000	50.000	50.000
g. incidentele middelen inzetten om structureel ruimte te creëren. Gelet op de hoogte van de AWR en het verwacht batig saldo 2015 is een uitname uit de AWR van 2 miljoen verantwoord	80.000	80.000	80.000	80.000
h. Bomenonderhoud en beplanting versoberen	25.000	25.000	25.000	25.000
i. uiterst redmiddel stijging van de ozb alleen 2% extra in 2018 inflatie is nu 0,6% dus in totaal zou de ozb met 2,6% stijgen		82.500	82.500	82.500
Uitkomst	62.583	-220.593	32.312	14.152

ad a.	
Collectiebeheer	5.000
Druk en bindwerk	5.000
Energie gemeentehuis	13.000
Budgetten landelijk gebied	10.075
Budget verkeer en vervoer afd. Ontwikkeling	3.493
Advieskosten volkshuisvesting	2.000
Verkeersborden en bewegwijzering	10.000
Energie openbare verlichting , led lampen	25.000
Externe veiligheid	2.000
Verzoek taken Omgevingsdienst	2.000
Huiselijk geweld dubbel geraamd	11.525
Inspecties kinderopvang	5.000
Overig onderhoud sportpark van den Wildenberg	10.000
Vervoer van leerlingen	30.000
Overige uitgaven WWB-I	2.000
Huur vervoermiddelen	40.000
Totaal ad a	<u>176.093</u>

Bijlage 3: Toelichting gehanteerde uitgangspunten

1 Autonome gegevens

Aantal inwoners / aantal woningen

In 2013 kende Goirle nog een flinke stijging van het aantal inwoners. Het inwoneraantal steeg van 22.939 naar 23.098 (+ 159 inwoners). Dit had te maken met de toename van het aantal woonruimten. In 2014 is het inwoneraantal gedaald van 23.098 naar 23.014 (-84 inwoners). In 2015 is echter weer een stijging van het inwoneraantal naar het voorlopige aantal per 1 januari 2016 van 23.132 inwoners (+ 118 inwoners). Voor 2017 wordt in het kader van de berekening van de algemene uitkering uitgegaan van een inwoneraantal van 23.200. We houden dan rekening met een extra toename ongeveer 70 inwoners, omdat in 2016 ook weer woningen gereed komen. In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een toename van het aantal inwoners van jaarlijks 50 en een toename van de woningen ook van jaarlijks 50.

Sinds 2015 wordt het werkelijke aantal woonruimten gebaseerd op gegevens uit de BAG. Op 1 januari 2015 waren er 9.852 woonruimten. Voor 2016 is het voorlopige aantal woonruimten 9.906. Gelet op het aantal gereed te komen woningen in 2016 houden wij voor 2017 rekening met het aantal woonruimten van 9.975.

Aantal leerlingen

Het aantal leerlingen in het basisonderwijs is al gedurende lange(re) tijd redelijk stabiel. Voor 2016 verwachten wij 2.180 leerlingen.

Het aantal leerlingen dat in het kalenderjaar 2016 is ingeschreven bij het Mill Hillcollege zal naar verwachting iets lager zijn dan in 2015. In 2015 stonden 1.602 leerlingen bij het voortgezet onderwijs ingeschreven. In 2016 verwachten wij 1.575 leerlingen.

Bij de school voor (voortgezet) speciaal onderwijs SG De Keyzer stonden in 2015 409 leerlingen ingeschreven. In 2016 wordt gerekend op ca. 450 leerlingen.

2 Loon- en prijsontwikkelingen

Lonen

Uitgangspunt voor de berekening van de loonkosten voor 2017 is het salarisniveau per 1 januari 2017, vermeerderd met de normale periodieke verhogingen voor dat jaar. Ook wordt rekening gehouden met het vastgestelde formatieplan van de gemeentelijke organisatie. De laatst afgesloten CAO voor de gemeenteambtenaren loopt van 1 januari 2016 tot 1 mei 2017.

We hebben rekening gehouden met een stijging van de salarissen met 3% per 1 januari 2016 en voorts een stijging van 0,4% per 1 januari 2017. Voor de resterende periode van 2017 (vanaf 1 mei 2017) gaan wij uit van een generieke salariskosten stijging van 0,6%.

Vanaf 2018 wordt in de meerjarenbegroting uitgegaan van een jaarlijkse stijging van de salarissen met 1%. Als op basis van een afgesloten CAO toch sprake is van een hogere salariskostenstijging dan nemen we dat in de begroting 2017 op met een stelpost.

Prijzen

Ten aanzien van de kosten voor overige goederen en diensten moeten we rekening houden met aantoonbare lastenstijgingen door bijvoorbeeld wijziging van contracten, van gemeenschappelijke regelingen of van prijsstijgingen.

Ieder jaar wordt bij de opstelling van de begroting uitgegaan van een stijging van de budgetten conform de ontwikkeling van het prijsindexcijfer. Voor contracten worden de daarin overeengekomen marges gehanteerd.

Het definitieve percentage voor de prijsstijging 2015 bedroeg 0,6%. Het inflatiepercentage van afgelopen februari 2016 bedroeg ook slechts 0,6%.

In de begroting 2016 hebben wij rekening gehouden met een prijsstijging van 0,75% en in de meerjarenbegroting met 0,50%. Het Centraal Planbureau gaat op basis van de cijfers van maart 2016 uit van een stijging van 1.00%.

In de algemene uitkering op basis van de septembercirculaire is een index aangehouden van 0,75% voor 2016 en voor de jaren daarna 0,50%.

Wij stellen voor om voor de begroting 2017 en de meerjarenbegroting uit te gaan van een stijging van de prijzen van 1%. We gaan er hierbij vanuit dat deze prijsstijging in de algemene uitkering wordt gecompenseerd.

3 Budgetten sociale domein

Met ingang van 2015 zijn de werkzaamheden van de 3 transities met de daarbij behorende gelden overgeheveld naar de gemeenten. De gemeente Goirle krijgt voor 2017 hiervoor de volgende budgetten:

Integratie-uitkering

AWBZ naar WMO (IU)	€ 2.929.800,00
Jeugdzorg (IU)	€ 5.127.793,00
Participatiewet Re-integratie (IU)	€ 298.514,00
Participatieweg Wsw	€ 2.944.739,00
Totaal	€11.300.846,00

Daarnaast krijgt de gemeente een integratie-uitkering voor de Wmo van € 1.651.405,00. De bedragen worden waarschijnlijk enigszins aangepast in de komende meicirculaire. De taken voor het sociaal domein zullen naar verwachting niet budgettair neutraal uitgevoerd worden. De lasten zullen in de begroting 2017 reëel worden geraamd.

4 Overige ontwikkelingen

Met ingang van 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen ook belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De Vpb-plicht geldt voor bedrijfsmatige activiteiten waar winst op wordt gerealiseerd. In 2017 zal de eerste aangifte Vpb over 2016 worden ingediend. Op dit moment is de inschatting dat de vennootschapsbelasting voor de gemeente Goirle alleen gaat gelden voor de grondexploitatie. De kosten die hiermee gemoeid zijn, zullen gedragen worden door binnen de grondexploitatie en hebben geen invloed op het saldo van de algemene dienst.

5 Rentepercentages

Bij de rentepercentages en limieten voor de begrotingsopstelling heeft de gemeente te maken met onder andere de bepalingen van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. In het algemeen zal de gemeente tijdig overgaan tot het aantrekken van langlopende geldleningen ter consolidatie van vlottende schuld en ter financiering van nieuwe investeringen. We mogen de gemeentelijke huishouding met kort geld financieren tot aan het bedrag van de kasgeldlimiet. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld 'rood' staan bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) via de rekening-courantfaciliteit en via het opnemen van daggeldleningen en kasgeldleningen of een mix daarvan.

Voor alle transacties die niet binnen de kasgeldlimiet kunnen worden gefinancierd wordt een kapitaalmarktpercentage berekend. Dit geldt voor:

- de bespaarde rente van alle reserves en voorzieningen;
- de rente over de geactiveerde boekwaarden van de grondexploitatiecomplexen en
- de rente over het financieringstekort, voor zover dat tekort de kasgeldlimiet overschrijdt.

Momenteel is er sprake van een laag rentepeil. Vanwege de economisch crisis en de recessie staat het rentepeil onder druk. Voor de bepaling van het rentepercentage voor het komende jaar wordt gekeken naar de huidige rentestand van de gemiddelde rente van een 25-jarige niet aflosbare geldlening met rentevaste periode. Op dit moment hanteert de BNG een tarief van 1,53 % (8 maart 2016). De rentevisie van de BNG voorspelt dat de tarieven voor het lang geld vanaf het huidige niveau licht zullen oplopen. Zoals gebruikelijk hanteren we een voorzichtigheidsmarge.

Het rentepercentage in de begroting 2016 is in eerste instantie geraamd op 3,25% maar is later verlaagd naar 2,75%. Voor de begroting 2017 wordt voorgesteld een rekenrente te hanteren van 2,75% voor de algemene dienst.

Voor de grondexploitatie wordt vanaf 2014 voor de begroting een rentepercentage gehanteerd van 4%. In haar brief met betrekking tot de begroting heeft de provincie opmerkingen gemaakt over de te hanteren rentepercentages. Daarin staat onder meer dat een reëel door te berekenen rente aan de grondexploitatie in het algemeen wordt gesteld op 4%.

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) stelt voor een andere methode te hanteren voor de toe te rekenen rente aan de grondexploitatie.

De rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen zijnde:

- het rentepercentage over de direct aan de exploitatie gerelateerde financiering in het geval van projectfinanciering;
- het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding van het vreemd vermogen ten opzichte van het totaal vermogen;
- de marktrente voor gemeenten voor aan te trekken leningen met een looptijd van 10 jaar;
- geen rente indien de gemeente geen externe financiering heeft en ook niet de intentie heeft deze aan te trekken.

Voor Goirle kiezen we de tweede optie. Als we uitgaan van het gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van 2,3958% en letten op de verhouding van het vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen van 55/100 wordt het percentage van rente toe te rekenen aan de grondexploitatie 1,33%.

In de tussentijdse bestuursrapportages zal zoals gebruikelijk het effect van de kapitaalmarktfluctuaties worden gezien op het budget van dat dienstjaar. In het begrotingsjaar 2017 dienen we dan de eventuele hogere rentelasten weer structureel te dekken.

6 Gemeentelijke belastingen en heffingen

OZB

De afgelopen jaren hebben wij de onroerend zaakbelasting steeds maar minimaal verhoogd. Het volgende overzicht geeft een beeld van de stijgingen:

Jaar	Stijgingspercentage OZB
2011:	1,1% (inflatiecorrectie)
2012:	2,3% (inflatiecorrectie)
2013:	2,4% (inflatiecorrectie) en 2,5% extra om budgettaire redenen
2014:	1,0% (afwijkend van de inflatiecorrectie)
2015:	1,2% (inflatiepercentage)
2016:	0,6% (inflatiepercentage)

Vanaf 2011 en 2012 is uitgegaan van alleen een stijging van de OZB als gevolg van het inflatiepercentage.

In 2013 is de OZB extra verhoogd om budgettaire redenen. Voor 2014 is besloten om de OZB, in afwijking van het bestaande beleid, met maximaal 1% te verhogen. Voor 2015 en 2016 is uitgegaan van alleen de stijging van de OZB met het inflatiepercentage (1 mei-1 mei).

Conform bestaand beleid hanteren voor het begrotingsjaar 2017 het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie voor de periode 1 mei 2016 – 1 mei 2015.

Overige belastingen en heffingen

Voor de afvalstoffenheffing en het rioolrecht gaan we uit van kostendekkende tarieven. Voor het rioolrecht en de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van de netto-kosten voor het product afval en riolering. De BTW-component van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing nemen we vanaf 2015 volledig in de tarieven als kostenpost mee.

Uitgangspunt voor de rioolheffing zijn kostendekkende tarieven.

Uw raad heeft op 9 december 2014 het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2019 (vGRP) vastgesteld. Volgens dit vGRP stijgen de tarieven voor 2014, 2015 en 2016 met alleen de inflatie en voor de jaren 2017 tot en met 2021 ieder jaar met 2,30% exclusief inflatie). In 2016 is mede daardoor een beschikking geraamd over de voorziening egalisatie tarieven rioolrecht van € 335.053,00 die daarmee daalt naar € 930.926,00.

Voor het tarief afvalstoffenheffing is besloten alleen uit te gaan van het inflatiepercentage.

In 2016 is mede daardoor een beschikking geraamd over de reserve van € 265.934,00 en daarmee komt deze voorziening negatief uit en daarom is deze voorziening aangevuld vanuit de AWR met € 282.000,00.

Als gevolg van de nieuwe aanbesteding van het ophalen van het huisvuil verwachten wij dat vanaf 2017 het tarief afvalstoffenheffing voor de inwoners kostendekkend is.

Uitgangspunt voor de hondenbelasting is vanaf 2016 dat de opbrengsten niet meer mogen bedragen dan de kosten die we daarvoor maken. Hiervoor is bij de begrotingsbehandeling op 10 november 2015 een amendement aangenomen.

Tenslotte hebben we nog rekening gehouden met de aangenomen motie dat de gemeente Goirle vanaf 2016 toeristenbelasting heft. We gaan er nu vanuit dat dit pas vanaf 2017 wordt ingevoerd. Van de opbrengst in 2017 en volgende jaren wordt 1/3 gedeelte besteed voor recreatie en toerisme.